

Det Europæiske Regionsudvalgs udtalelse — Forslag til forordning om oprettelse af et program for miljø- og klimaindsatsen (LIFE) og om ophævelse af forordning (EU) nr. 1293/2013

(2018/C 461/14)

Ordfører: Marco DUS (IT/PES), medlem af kommunalrådet i Vittorio Veneto, Treviso

Basisdokument: Forslag til Europa-Parlamentets og Rådets forordning om oprettelse af et program for miljø- og klimaindsatsen (LIFE) og om ophævelse af forordning (EU) nr. 1293/2013

COM(2018) 385 final — 2018/0209 (COD)

I. ANBEFALEDE ÆNDRINGER

Anbefalet ændring 1

Betragtning 6

Kommissionens forslag	RU's ændringsforslag
<p>(6) Gennemførelsen af pakken om cirkulær økonomi ⁽¹⁾, 2030-rammen for klima- og energipolitikken ⁽²⁾, ⁽³⁾, ⁽⁴⁾, Unionens naturlovgivning ⁽⁵⁾, og tilknyttede politikker ⁽⁶⁾, ⁽⁷⁾, ⁽⁸⁾, ⁽⁹⁾, ⁽¹⁰⁾ har særlig stor betydning for at opnå de overordnede målsætninger.</p> <p>⁽¹⁾ COM(2015) 614 final, 2.12.2015. ⁽²⁾ 2030-rammen for klima- og energipolitikken, COM(2014) 15, 22.1.2014. ⁽³⁾ EU-strategi for tilpasning til klimaændringer, COM(2013) 216, 16.4.2013. ⁽⁴⁾ Pakken om ren energi til alle europæere, COM(2016) 860, 30.11.2016. ⁽⁵⁾ Handlingsplan for naturen, mennesket og økonomien, COM(2017) 198, 27.4.2017. ⁽⁶⁾ Programmet ren luft i Europa, COM(2013) 918. ⁽⁷⁾ Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 2000/60/EF af 23. oktober 2000 om fastlæggelse af en ramme for Fællesskabets vandpolitiske foranstaltninger (EFT L 327 af 22.12.2000, s. 1). ⁽⁸⁾ Temastrategien for jordbundsbeskyttelse, COM(2006) 231. ⁽⁹⁾ En strategi for lavemissionsmobilitet, COM(2016) 501 final. ⁽¹⁰⁾ Handlingsplan om infrastruktur for alternative brændstoffer i henhold til artikel 10, stk. 6, i direktiv 2014/94/EU, 8.11.2017.</p>	<p>(6) Gennemførelsen af pakken om cirkulær økonomi ⁽¹⁾, 2030-rammen for klima- og energipolitikken ⁽²⁾, ⁽³⁾, ⁽⁴⁾, det syvende generelle EU-miljøhandlingsprogram frem til 2020 og et eventuelt efterfølgende program ⁽⁵⁾, Unionens naturlovgivning ⁽⁶⁾, og tilknyttede politikker ⁽⁷⁾, ⁽⁸⁾, ⁽⁹⁾, ⁽¹⁰⁾, ⁽¹¹⁾, ⁽¹²⁾, ⁽¹³⁾, ⁽¹⁴⁾, ⁽¹⁵⁾ har særlig stor betydning for at opnå de overordnede målsætninger.</p> <p>⁽¹⁾ COM(2015) 614 final, 2.12.2015. ⁽²⁾ 2030-rammen for klima- og energipolitikken, COM(2014) 15, 22.1.2014. ⁽³⁾ EU-strategi for tilpasning til klimaændringer, COM(2013) 216, 16.4.2013. ⁽⁴⁾ Pakken om ren energi til alle europæere, COM(2016) 860, 30.11.2016. ⁽⁵⁾ Afgørelse nr. 1386/2013/EU ⁽⁶⁾ Handlingsplan for naturen, mennesket og økonomien, COM(2017) 198, 27.4.2017. ⁽⁷⁾ Programmet ren luft i Europa, COM(2013) 918. ⁽⁸⁾ Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 2000/60/EF af 23. oktober 2000 om fastlæggelse af en ramme for Fællesskabets vandpolitiske foranstaltninger (EFT L 327 af 22.12.2000, s. 1). ⁽⁹⁾ Temastrategien for jordbundsbeskyttelse, COM(2006) 231. ⁽¹⁰⁾ En strategi for lavemissionsmobilitet, COM(2016) 501 final. ⁽¹¹⁾ Handlingsplan om infrastruktur for alternative brændstoffer i henhold til artikel 10, stk. 6, i direktiv 2014/94/EU, 8.11.2017. ⁽¹²⁾ Direktiv 2002/49/EF om vurdering og styring af ekstern støj. ⁽¹³⁾ En EU-strategi for plast i en cirkulær økonomi, COM(2018) 28 final. ⁽¹⁴⁾ Direktiv 2007/60/EF om vurdering og styring af risikoen for oversvømmelser. ⁽¹⁵⁾ Meddelelse fra Kommissionen, Grøn infrastruktur — Styrkelse af Europas naturkapital, COM(2013) 249 final.</p>

Begrundelse

Giver sig selv.

Anbefalet ændring 2

Betragtning 7

Kommissionens forslag	RU's ændringsforslag
<p>(7) Hvis Unionen skal opfylde sine forpligtelser i henhold til Parisaftalen om klimaændringer, kræver det, at Unionen omstiller sig til et energieffektivt, klimarobust lavemissionssamfund. Dette forudsætter foranstaltninger med særlig fokus på de sektorer, der bidrager mest til de aktuelle niveauer for CO₂-udledning og forurening, for derigennem at bidrage til gennemførelsen af 2030-rammen for klima- og energipolitikken og medlemsstaternes integrerede nationale energi- og klimaplaner samt forberedelse af Unionens langsigtede klima- og energistrategi frem til midten af århundredet. Programmet bør også omfatte foranstaltninger, som bidrager til gennemførelsen af Unionens klimatilpasningspolitik for at mindske sårbarheden over for klimaændringernes negative virkninger.</p>	<p>(7) Hvis Unionen skal opfylde sine forpligtelser i henhold til Parisaftalen om klimaændringer, kræver det, at Unionen omstiller sig til et energieffektivt, klimarobust lavemissionssamfund. Dette forudsætter foranstaltninger med særlig fokus på de sektorer, der bidrager mest til de aktuelle niveauer for CO₂-udledning og forurening, for derigennem at bidrage til gennemførelsen af 2030-rammen for klima- og energipolitikken og medlemsstaternes integrerede nationale energi- og klimaplaner samt forberedelse af Unionens langsigtede klima- og energistrategi frem til midten af århundredet. Programmet bør også omfatte foranstaltninger, som bidrager til gennemførelsen af Unionens klimatilpasningspolitik for at mindske sårbarheden over for klimaændringernes negative virkninger.</p>

Begrundelse

O.a.: vedrører ikke den danske version (termen »resistent« ændres til »robust«, men »robust« er allerede anvendt i den danske version af COM-dokumentet).

Anbefalet ændring 3

Betragtning 8

Kommissionens forslag	RU's ændringsforslag
<p>(8) Omstillingen til ren energi er et vigtigt bidrag til modvirkning af klimaændringerne, der har miljømæssige sidegevinster. Foranstaltninger for kapacitetsopbygning, som støtter omstillingen til ren energi, og som er finansieret under Horisont 2020 indtil 2020, bør integreres i programmet, eftersom målsætningen hermed ikke er at yde støtte til topkvalitet og generere innovation, men at fremme udnyttelsen af allerede tilgængelig teknologi, der bidrager til modvirkning af klimaforandringer. Medtagelsen af disse kapacitetsopbyggende aktiviteter i programmet åbner mulighed for synergier mellem delprogrammerne og øger den overordnede sammenhæng i EU-finansieringen. Derfor bør data indsamles og formidles om udnyttelsen af eksisterende forsknings- og innovationsløsninger i LIFE-projekter, bl.a. fra Horisont Europa-programmet og dets forgængere.</p>	<p>(8) Omstillingen til ren energi er et vigtigt bidrag til modvirkning af klimaændringerne, der har miljømæssige sidegevinster. Foranstaltninger for kapacitetsopbygning, som støtter omstillingen til ren energi, og som er finansieret under Horisont 2020 indtil 2020, bør integreres i programmet med samme koefficient for medfinansiering, eftersom målsætningen hermed ikke er at yde støtte til topkvalitet og generere innovation, men at fremme udnyttelsen af allerede tilgængelig teknologi, der bidrager til modvirkning af klimaforandringer. Medtagelsen af disse kapacitetsopbyggende aktiviteter i programmet åbner mulighed for synergier mellem delprogrammerne og øger den overordnede sammenhæng i EU-finansieringen. Derfor bør data indsamles og formidles om udnyttelsen af eksisterende forsknings- og innovationsløsninger i LIFE-projekter, bl.a. fra Horisont Europa-programmet og dets forgængere.</p>

Begrundelse

Medfinanseringsprocenten for regioner og byer er 100 % i Horisont 2020-rammen.

Anbefalet ændring 4

Betragtning 9

Kommissionens forslag	RU's ændringsforslag
<p>(9) I konsekvensanalyserne vedrørende lovgivningen om ren energi vurderes det, at opfyldelse af Unionens energimål for 2030 vil kræve yderligere investeringer på 177 mia. EUR årligt i perioden 2021-2030. De største mangler vedrører investeringer i dekarbonisering af bygninger (energieffektivitet og vedvarende energikilder <i>i lille målestok</i>), hvor der er behov for at tilføre kapital til projekter af meget decentral karakter. En af målsætningerne i delprogrammet Omstilling til Ren Energi går ud på at opbygge kapacitet til projektudvikling og -aggregering for derved også at øge absorberingen af midler fra de europæiske struktur- og investeringsfonde og katalysere investeringer i ren energi, idet der også trækkes på de finansielle instrumenter, som tilvejrbringes inden for rammerne af InvestEU.</p>	<p>(9) I konsekvensanalyserne vedrørende lovgivningen om ren energi vurderes det, at opfyldelse af Unionens energimål for 2030 vil kræve yderligere investeringer på 177 mia. EUR årligt i perioden 2021-2030. De største mangler vedrører investeringer i dekarbonisering af bygninger (energieffektivitet og decentrale vedvarende energikilder med henblik på alle former for energiforbrug og især forbruget til opvarmning og aircondition), hvor der er behov for at tilføre kapital til projekter af meget decentral karakter ved bl.a. at fremme pilotprojekter i små byområder og i bebyggelser og boliger i afsides beliggende områder eller landområder. En af målsætningerne i delprogrammet Omstilling til Ren Energi går ud på at opbygge kapacitet til projektudvikling og -aggregering for derved også at øge absorberingen af midler fra de europæiske struktur- og investeringsfonde og katalysere investeringer i ren energi, idet der også trækkes på de finansielle instrumenter, som tilvejrbringes inden for rammerne af InvestEU.</p>

Begrundelse

Dekarbonisering af bygge- og anlægssektoren er af helt afgørende betydning for at nå EU's klima- og energimål og dermed for at opfylde målene i Parisaftalen. Ikke desto mindre er det vigtigt at have større fokus på energiforbruget til opvarmning og aircondition, som tegner sig for en stor del af det europæiske energiforbrug.

Anbefalet ændring 5

Betragtning 12

Kommissionens forslag	RU's ændringsforslag
<p>(12) Unionens seneste pakke om revision af gennemførelsen af miljøreglerne ⁽¹⁾ viser, at der er brug for betydelige fremskridt for at fremme gennemførelsen af Unionens gældende miljølovgivning og i højere grad integrere miljø- og klimamålsætninger i andre politikker. Programmet bør derfor fungere som katalysator med henblik på at virkeliggøre de fornødne fremskridt gennem udvikling, afprøvning og udbredelse af nye tilgange, idet det støtter udviklingen af politikker, overvågning og revision, øger interessenternes engagement, mobiliserer investeringer på tværs af Unionens investeringsprogrammer eller andre finansieringskilder og støtter foranstaltninger, der har til formål at overvinde de forskellige forhindringer for en effektiv gennemførelse af centrale planer fastsat i miljølovgivningen.</p> <p>⁽¹⁾ Meddelelse fra Kommissionen til Europa-Parlamentet, Rådet, Det Europæiske Økonomiske og Sociale Udvalg og Regionsudvalget — EU's revision af gennemførelsen af miljøreglerne: Fælles udfordringer og en samlet indsats for at levere bedre resultater (COM(2017) 63 final af 3. februar 2017).</p>	<p>(12) Unionens seneste pakke om revision af gennemførelsen af miljøreglerne ⁽¹⁾ viser, at der er brug for betydelige fremskridt for at fremme gennemførelsen af Unionens gældende miljølovgivning og i højere grad integrere miljø- og klimamålsætninger i andre politikker. Programmet bør derfor fungere som katalysator med henblik på at virkeliggøre de fornødne fremskridt gennem udvikling, afprøvning og udbredelse af nye tilgange, idet det støtter udviklingen og evalueringen af politikker, overvågning og revision, fremmer bevidstgørelsen og kommunikationen, udvikler god forvaltning, øger interessenternes engagement i at styrke modstanddygtigheden over for de globale forandringer, mobiliserer investeringer på tværs af Unionens investeringsprogrammer eller andre finansieringskilder og støtter foranstaltninger, der har til formål at overvinde de forskellige forhindringer for en effektiv gennemførelse af centrale planer fastsat i miljølovgivningen.</p> <p>⁽¹⁾ Meddelelse fra Kommissionen til Europa-Parlamentet, Rådet, Det Europæiske Økonomiske og Sociale Udvalg og Regionsudvalget — EU's revision af gennemførelsen af miljøreglerne: Fælles udfordringer og en samlet indsats for at levere bedre resultater (COM(2017) 63 final af 3. februar 2017).</p>

Begrundelse

Forbedring af forvaltningen, navnlig gennem øget bevidstgørelse og inddragelse af interessenter, er afgørende for at opfylde miljømålsætningerne. Der er tale om udtrykkeligt formulerede prioriteter i det foregående LIFE-program, og Regionsudvalget mener, at de bør bibeholdes.

Anbefalet ændring 6

Betragtning 15

Kommissionens forslag	RU's ændringsforslag
<p>(15) Den frivillige ordning for biodiversitet og økosystemtjenester i de europæiske oversøiske territorier (BEST) fremmer bevarelsen af biodiversiteten, herunder havets biodiversitet, og bæredygtig brug af økosystemtjenester, heriblandt økosystembaserede tilgange til tilpasning til og modvirkning af klimaændringer, i områderne i Unionens yderste periferi og oversøiske lande og territorier. Den frivillige ordning har budraget til at øge bevidstheden om de oversøiske lande og territoriers økologiske betydning for bevarelsen af den globale biodiversitet. De oversøiske lande og territorier har i deres ministererklæringer i 2017 og 2018 udtrykt deres påskønnelse af denne ordning for små tilskud til biodiversitet. Det bør gøres muligt via programmet fortsat at finansiere små tilskud til biodiversitet i områderne i den yderste periferi og i de oversøiske lande og territorier.</p>	<p>(15) Den frivillige ordning for biodiversitet og økosystemtjenester i de europæiske oversøiske territorier (BEST) fremmer bevarelsen af biodiversiteten, herunder havets biodiversitet, og bæredygtig brug af økosystemtjenester, heriblandt økosystembaserede tilgange til tilpasning til og modvirkning af klimaændringer, i områderne i Unionens yderste periferi og oversøiske lande og territorier. Den frivillige ordning har budraget til at øge bevidstheden om de oversøiske lande og territoriers økologiske betydning for bevarelsen af den globale biodiversitet. De oversøiske lande og territorier har i deres ministererklæringer i 2017 og 2018 udtrykt deres påskønnelse af denne ordning for små tilskud til biodiversitet. Programmet bør fortsat finansiere tilskud til biodiversitet i områderne i den yderste periferi og i de oversøiske lande og territorier i overensstemmelse med målsætningerne og foranstaltningerne som led i et stærkere og fornyet strategisk partnerskab med regionerne i EU's yderste periferi ⁽¹⁾.</p> <p>⁽¹⁾ Som fastlagt i COM(2017) 623 final, »Et stærkere og fornyet strategisk partnerskab med regionerne i EU's yderste periferi«.</p>

Begrundelse

Tydeliggørelse af ordlyden.

Anbefalet ændring 7

Betragtning 17

Kommissionens forslag	RU's ændringsforslag
<p>(17) Unionens langsigtede målsætning for politikken om ren luft er at opnå luftkvalitetsniveauer, som ikke medfører væsentlige negative virkninger på og risici for den menneskelige sundhed. Offentligheden er meget opmærksom på luftforureningen, og borgerne forventer handling fra myndighedernes side. I Europa-Parlamentets og Rådets direktiv (EU) 2016/2284 understreges den rolle, som EU-finansieringen kan spille i bestræbelserne på at opfyldt målsætningerne for ren luft. Programmet bør derfor støtte projekter, herunder strategiske integrerede projekter, som har potentiale til at mobilisere offentlige og private midler samt fungere som eksempler på god praksis og katalysator for gennemførelsen af luftkvalitetsplaner og lovgivning på lokalt, regionalt, multiregionalt, nationalt og tværnationalt niveau.</p>	<p>(17) Unionens langsigtede målsætning for politikken om ren luft er at opnå luftkvalitetsniveauer, som ikke medfører væsentlige negative virkninger på og risici for den menneskelige sundhed. Offentligheden er meget opmærksom på luftforureningen, og borgerne forventer handling fra myndighedernes side. I Europa-Parlamentets og Rådets direktiv (EU) 2016/2284 understreges den rolle, som EU-finansieringen kan spille i bestræbelserne på at opfyldt målsætningerne for ren luft. Programmet bør derfor støtte projekter, herunder strategiske integrerede projekter, som har potentiale til at mobilisere offentlige og private midler samt fungere som eksempler på god praksis og katalysator for gennemførelsen af luftkvalitetsplaner og lovgivning på lokalt, regionalt, multiregionalt, nationalt og tværnationalt niveau. Denne indsats for at forbedre luftkvaliteten skal være forenelig med kravene om nedbringelse af drivhusgasserne og behovet for på lang sigt at dekarbonisere hele den europæiske økonomi ved at erstatte energiinfrastrukturen til fossil energi med infrastruktur til vedvarende energi, efterhånden som det bliver teknisk og økonomisk muligt.</p>

Begrundelse

Der er en direkte sammenhæng mellem luftkvalitet og forbrænding af fossil energi til transport, opvarmning og aircondition og generelt til produktion af elektricitet. Dekarbonisering af disse sektorer har derfor direkte indvirkning på luftkvaliteten og borgernes sundhed. LIFE-programmet bør tage hensyn til potentialet for at reducere udslippet af forurenende luftarter som led i denne type projekter. Når der findes et alternativ fra en vedvarende energikilde, bør LIFE-programmet fremme dette initiativ i stedet for at udskifte udstyr med høj drivhusudledning med udstyr, der nok er mere effektivt, men stadig anvender fossil energi, forudsat at investeringen også er omkostningseffektiv.

Anbefalet ændring 8

Ny betragtning 17a efter betragtning 17

Kommissionens forslag	RU's ændringsforslag
	<p>(17a) <i>Der bør være særlig fokus på at fremskynde udfasningen af kilder til luftforurening, især anlæg til boligopvarmning og elektricitetsværker, der anvender de mest forurenende fossile brændstoffer. For at løse problemet med luftforurening skal indsatsen koncentreres om overgangen til vedvarende energikilder og andre rene energikilder på mellemlang/lang sigt.</i></p>

Begrundelse

I EU er boligopvarmning baseret på kul en stor kilde til luftforurening og har skadelige virkninger for borgernes sundhed. Når det er teknisk og økonomisk muligt, bør overgangen til vedvarende energikilder og andre rene energikilder fremmes i tråd med målene om dekarbonisering af byggesektoren i direktivet om bygningers energimæssige ydeevne.

Anbefalet ændring 9

Betragtning 20

Kommissionens forslag	RU's ændringsforslag
<p>(20) Forbedret forvaltning inden for miljø, klimaændringer og relateret omstilling til ren energi kræver deltagelse fra civilsamfundet, hvilket kan ske med opmærksomhedsskabende foranstaltninger, forbrugerengagement og inddragelse af interessenterne, herunder ikke-statslige organisationer, igennem høringer om og gennemførelse af relaterede politikker.</p>	<p>(20) Forbedret forvaltning inden for miljø, klimaændringer og relateret omstilling til ren energi kræver deltagelse fra civilsamfundet, hvilket kan ske med opmærksomhedsskabende foranstaltninger, der bl.a. kan omfatte en kommunikationsstrategi, hvor der gøres brug af nye medier og de sociale netværk, og som øger forbrugerengagementet og inddragelsen af interessenterne, herunder ikke-statslige organisationer, igennem høringer om og gennemførelse af relaterede politikker. Derudover kan inddragelse og medansvarliggørelse af lokale og regionale myndigheder — i overensstemmelse med anerkendelsen af byer, regioner og lokale myndigheder på partskonferencen i Paris (Parisafalen) som det myndighedsniveau, der er tættest på borgerne, og med nærhedsprincippet — yde et bidrag til opnåelsen af betydelige resultater på miljø-, energi- og klimaområdet, sådan som den voksende succes af initiativet borgmesterpagten og andre kommunale klima- og miljønetværk viser.</p>

Begrundelse

Det er vigtigt udtrykkeligt at formulere behovet for moderne kommunikation og nævne borgmesterpagten, som er et initiativ, der i dag er globalt og med stor succes inddrager og ansvarliggør de myndighedsniveauer, der er tættest på borgerne.

Anbefalet ændring 10

Betragtning 22

Kommissionens forslag	RU's ændringsforslag
(22) Programmet bør forberede og lette markedsaktørernes omstilling til en ren, cirkulær, energieffektiv, klimarobust lavemissionsøkonomi ved at afprøve nye forretningsmuligheder, opgradere faglige kvalifikationer, lette forbrugernes adgang til bæredygtige produkter og tjenester, involvere og styrke aktører med indflydelse og afprøve nye metoder, hvormed de eksisterende processer og erhvervslandskabet tilpasses. For at støtte en større markedsudnyttelse af bæredygtige løsninger bør offentlighedens accept og forbrugerengagementet fremmes .	(22) Programmet bør forberede og lette markedsaktørernes omstilling til en ren, cirkulær, energieffektiv, klimarobust lavemissionsøkonomi ved at afprøve nye forretningsmuligheder, opgradere faglige kvalifikationer, lette forbrugernes adgang til bæredygtige produkter og tjenester, involvere og styrke aktører med indflydelse og afprøve nye metoder, hvormed de eksisterende processer og erhvervslandskabet tilpasses. For at støtte en større markedsudnyttelse af bæredygtige løsninger, især implementeringen af innovative og bæredygtige teknologier for vedvarende energi , bør det almindelige kendskab til og udbredelsen af disse teknologier fremmes med henblik på i højere grad at få offentlighedens accept og øge forbrugerengagementet.

Begrundelse

Takket være den teknologiske udvikling og (tillige) offentlig støtte er udgifterne til installation af vedvarende energisystemer faldet drastisk i de sidste 10 år. Vi skal fortsætte i denne retning for at udvikle det europæiske energipotential fuldt ud og udnytte alternative energikilder, som i dag kun bruges i begrænset omfang (såsom havenergi og geotermi) og udbygge EU's energiafhængighed af tredjelande.

Anbefalet ændring 11

Ny betragtning 24a efter betragtning 24

Kommissionens forslag	RU's ændringsforslag
	(24a) I betragtning af at naturkatastrofer som følge af klimaændringerne bliver stadig hyppigere i Den Europæiske Union og af, at de eksisterende forebyggelsesinstrumenter er utilstrækkelige, vil programmet yde støtte til initiativer, der skal styrke strategier om bedre modstandsdygtighed over for klimaændringerne med henblik på at imødegå de dermed forbundne naturkatastrofer.

Begrundelse

De stadigt hyppigere naturkatastrofer og de ikke tilstrækkelige forebyggelsesinstrumenter betyder, at bidraget fra LIFE-programmet til støtte for initiativer, der skal styrke strategier om bedre modstandsdygtighed over for klimaændringer med henblik på at imødegå katastrofer, bliver helt afgørende.

Anbefalet ændring 12

Betragtning 25

Kommissionens forslag	RU's ændringsforslag
(25) Ved gennemførelsen af programmet bør der tages behørigt hensyn til strategien for regionerne i den yderste periferi med henblik på artikel 349 i TEUF og til disse regioners særlige behov eller sårbarhed. Unionens politikker, som ikke vedrører miljø, klima og relevant ren energi, bør også tages i betragtning.	(25) Ved gennemførelsen af programmet bør der tages behørigt hensyn til strategien for regionerne i den yderste periferi med henblik på artikel 349 i TEUF og til disse regioners særlige behov eller sårbarhed. Unionens politikker, som ikke vedrører miljø, klima, cirkulær økonomi og relevant ren energi, bør også tages i betragtning. Finansieringen af denne strategi bør integreres i programmet på specifik og differentieret vis.

Begrundelse

Denne specifikke reference er nødvendig i forhold til de alvorlige risici, som regionerne i den yderste periferi står over for som følge af de globale forandringer og klimaændringerne i kraft af deres særlige sårbarhed og afhængighed af det kontinentale Europa.

Anbefalet ændring 13

Ny betragtning 26a efter betragtning 26

Kommissionens forslag	RU's ændringsforslag
	(26a) De europæiske grupper for territorielt samarbejde (EGTS) er støtteberettigede og kan være et juridisk instrument for gennemførelsen af LIFE-programmet. EGTS' struktur kan sidestilles med konsortiers, og de arbejder for størstedelens vedkommende tværnationalt. Disse karakteristika gør, at de fra centralt hold kan stå for den driftsmæssige og finansielle gennemførelse af projekter.

Begrundelse

Det er nødvendigt at fremme brugen af EGTS og sikre, at de er støtteberettigede som konsortier.

Anbefalet ændring 14

Betragtning 31

Kommissionens forslag	RU's ændringsforslag
(31) Finansieringsformerne og gennemførelsesmetoderne vælges ud fra deres evne til at opfylde foranstaltningernes specifikke målsætninger og levere resultater, bl.a. under hensyn til kontrolomkostningerne, den administrative byrde og den forventede risiko for manglende overholdelse. For tilskud bør dette omfatte overvejelser om anvendelse af faste beløb, faste satser og satser for enhedsomkostninger.	(31) Finansieringsformerne og gennemførelsesmetoderne vælges ud fra deres evne til at opfylde foranstaltningernes specifikke målsætninger og levere resultater, bl.a. under hensyn til kontrolomkostningerne, den administrative byrde og den forventede risiko for manglende overholdelse. For tilskud bør dette omfatte overvejelser om anvendelse af faste beløb, faste satser og satser for enhedsomkostninger til dækning af bl.a. udgifter til personale, så der kan bidrages til en forenkling af de administrative aktiviteter, der er forbundet med deltagelse i projekter.

Begrundelse

Dette ændringsforslag betoner betydningen af at kunne dække udgifterne til personale som en vigtig faktor for en vellykket deltagelse i projekter, navnlig for mindre virksomheder.

Anbefalet ændring 15

Artikel 3, stk. 1

Kommissionens forslag	RU's ændringsforslag
1. Programmets overordnede målsætning er at bidrage til omstillingen til en ren, cirkulær, energieffektiv og klimaresistent lavemissionsøkonomi, herunder via omstilling til ren energi, samt bidrage til beskyttelsen og forbedringen af miljøkvaliteten og til at standse og vende biodiversitetstab for derigennem at bidrage til bæredygtig udvikling.	1. Programmets overordnede målsætning er at bidrage til omstillingen til en ren, cirkulær, energieffektiv og klimarobust lavemissionsøkonomi, herunder via omstilling til ren energi, samt bidrage til beskyttelsen og forbedringen af miljøkvaliteten og til at standse og vende biodiversitetstab for derigennem at bidrage til bæredygtig udvikling.

Begrundelse

Termen »robust« synes mere passende i denne kontekst, da det drejer sig om at tilpasse sig.

Anbefalet ændring 16

Artikel 3, stk. 2

Kommissionens forslag	RU's ændringsforslag
2. Programmet har følgende specifikke målsætninger:	2. Programmet har følgende specifikke målsætninger:

Kommissionens forslag	RU's ændringsforslag
<p>a) innovative teknikker og tilgange udvikles, demonstreres og fremmes med henblik på at opfylde målsætningerne i Unionens lovgivning og politik vedrørende miljø- og klimaindsatsen, herunder omstillingen til ren energi, og bidrage til anvendelsen af bedste praksis i forbindelse med natur og biodiversitet</p> <p>b) udviklingen, gennemførelsen, overvågningen og håndhævelsen af relevant EU-lovgivning og -politik støttes, herunder med bedre forvaltning gennem opbygning af kapaciteten hos offentlige og private aktører og civilsamfundets engagement</p> <p>c) en storstilet ibrugtagning af succesrige tekniske og politikrelaterede løsninger katalyseres med henblik på at gennemføre relevant EU-lovgivning og -politik ved at udbrede resultater og integrere relaterede målsætninger i andre politikker og i den offentlige og private sektors praksis, mobilisere investeringer og forbedre adgangen til finansiering.</p>	<p>a) innovative teknikker og tilgange udvikles, demonstreres og fremmes med henblik på at opfylde målsætningerne i Unionens lovgivning og politik vedrørende miljø- og klimaindsatsen, herunder omstillingen til ren energi, og bidrage til anvendelsen af bedste praksis i forbindelse med natur og biodiversitet</p> <p>b) udviklingen, gennemførelsen, overvågningen og håndhævelsen af relevant EU-lovgivning og -politik støttes, herunder med bedre forvaltning gennem opbygning af kapaciteten hos offentlige og private aktører og civilsamfundets engagement</p> <p>c) en storstilet ibrugtagning af succesrige tekniske og politikrelaterede løsninger katalyseres med henblik på at gennemføre relevant EU-lovgivning og -politik ved at udbrede resultater og integrere relaterede målsætninger i andre politikker og i den offentlige og private sektors praksis, mobilisere investeringer og forbedre adgangen til finansiering</p> <p><i>d) styrkelse af synergierne mellem strategier om bedre modstandsdygtighed over for klimaændringer og mindskelse af risikoen for deraf følgende naturkatastrofer ved at indføre tekniske løsninger såsom en entydig metode til analyse af risikoen for naturkatastrofer.</i></p>

Begrundelse

De stadig hyppigere naturkatastrofer og de ikke tilstrækkelige forebyggelsesinstrumenter betyder, at bidraget fra LIFE-programmet til støtte for løsninger, der skal styrke strategierne for bedre modstandsdygtighed over for klimaændringer med henblik på at imødegå katastrofer, bliver helt afgørende.

Anbefalet ændring 17

Artikel 5

Kommissionens forslag	RU's ændringsforslag
<p>1. Finansieringsrammen for gennemførelsen af programmet for perioden 2021-2027 er på 5 450 000 000 EUR i løbende priser.</p> <p>2. Den vejledende fordeling af det beløb, der er omhandlet i stk. 1, er som følger:</p>	<p>1. Finansieringsrammen for gennemførelsen af programmet for perioden 2021-2027 er på 6 780 000 000 EUR i løbende priser.</p> <p>2. Den vejledende fordeling af det beløb, der er omhandlet i stk. 1, er som følger:</p>

Kommissionens forslag	RU's ændringsforslag
<p>3 500 000 000 EUR for området Miljø, heraf</p> <p>2 150 000 000 EUR for delprogrammet Natur og Biodiversitet og</p> <p>1 350 000 000 EUR for delprogrammet Cirkulær Økonomi og Livskvalitet</p> <p>1 950 000 000 EUR for området Klimaindsats, heraf</p> <p>950 000 000 EUR for delprogrammet Modvirkning af og Tilpasning til Klimaændringer og</p> <p>1 000 000 000 EUR for delprogrammet Omstilling til Ren Energi.</p> <p>3. De beløb, der er omhandlet i stk. 1 og 2, berører ikke bestemmelser om fleksibilitet, jf. Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EU) ..., [den nye flerårige finansielle ramme] og finansforordningen.</p>	<p>a) 4 165 000 000 EUR for området Miljø, heraf</p> <p>(1) 2 315 000 000 EUR for delprogrammet Natur og Biodiversitet og</p> <p>(2) 1 850 000 000 EUR for delprogrammet Cirkulær Økonomi og Livskvalitet</p> <p>b) 2 615 000 000 EUR for området Klimaindsats, heraf</p> <p>(1) 1 450 000 000 EUR for delprogrammet Modvirkning af og Tilpasning til Klimaændringer og</p> <p>(2) 1 165 000 000 EUR for delprogrammet Omstilling til Ren Energi.</p> <p>3. De beløb, der er omhandlet i stk. 1 og 2, berører ikke bestemmelser om fleksibilitet, jf. Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EU) ..., [den nye flerårige finansielle ramme] og finansforordningen.</p>

Begrundelse

Det nye samlede budget for LIFE-programmet er baseret på en forøgelse med faktor 1,7, som annonceret af Kommissionen, men uden overførsel af den tidligere Horisont 2020-finansierede foranstaltning for energiomstilling, med særlig fokus på delprogrammet Modvirkning af Klimaændringer og Cirkulær Økonomi.

Anbefalet ændring 18

Artikel 5, stk. 3

Kommissionens forslag	RU's ændringsforslag
<p>3. De beløb, der er omhandlet i stk. 1 og 2, berører ikke bestemmelser om fleksibilitet, jf. Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EU) xx/xx, [den nye flerårige finansielle ramme] og finansforordningen.</p>	<p>3. De beløb, der er omhandlet i stk. 1 og 2, berører ikke bestemmelser om fleksibilitet, jf. Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EU) xx/xx, [den nye flerårige finansielle ramme] og finansforordningen.</p> <p>3a. Kommissionen tillægges beføjelser til at vedtage delegerede retsakter i overensstemmelse med artikel 21 med henblik på at forhøje procentdelen i nærværende artikels stk. 1 og 2 med højst 10 %, forudsat at det samlede beløb, der kræves i to på hinanden følgende år som følge af forslag, der falder ind under det prioriterede område for natur og biodiversitet, og som opfylder minimumskvalitetskrav, overstiger det tilsvarende beløb beregnet for de to år, der går forud for disse år, med mere end 20 %.</p>

Begrundelse

Giver sig selv. Gengivelse af fleksibilitetsbestemmelsen i delprogrammet vedrørende natur og biodiversitet, som den for øjeblikket indgår i LIFE-programmet for 2014-2020.

Anbefalet ændring 19

Artikel 5, stk. 5

Kommissionens forslag	RU's ændringsforslag
<p>5. Programmet kan finansiere aktiviteter, der gennemføres af Kommissionen til støtte for forberedelse, gennemførelse og mainstreaming af Unionens lovgivning og politikker vedrørende miljø, klima og relevant omstilling til ren energi med henblik på at opfylde de målsætninger, der er fastsat i artikel 3. Sådanne aktiviteter kan omfatte:</p> <p>a) information og kommunikation, herunder oplysningskampagner. Finansielle ressourcer, der er afsat til kommunikationsaktiviteter i henhold til denne forordning, skal også omfatte kommunikation vedrørende Unionens politiske prioriteter tillige med gennemførelses- og omsætningsstatus for EU-lovgivning vedrørende miljø, klima og relevant ren energi</p> <p>b) studier, undersøgelser, modellering og opbygning af scenarier</p> <p>c) forberedelse, gennemførelse, overvågning, kontrol og evaluering af projekter, der ikke finansieres via programmet, samt politikker, programmer og lovgivning</p> <p>d) workshopper, konferencer og møder</p> <p>e) netværkssamarbejde og platforme for bedste praksis</p> <p>f) andre aktiviteter.</p>	<p>5. Programmet kan finansiere aktiviteter, der gennemføres af Kommissionen til støtte for forberedelse, gennemførelse og mainstreaming af Unionens lovgivning og politikker vedrørende miljø, klima og relevant omstilling til ren energi med henblik på at opfylde de målsætninger, der er fastsat i artikel 3. Sådanne aktiviteter kan omfatte:</p> <p>a) information og kommunikation, herunder oplysningskampagner. Finansielle ressourcer, der er afsat til kommunikationsaktiviteter i henhold til denne forordning, skal også omfatte kommunikation vedrørende Unionens politiske prioriteter tillige med gennemførelses- og omsætningsstatus for EU-lovgivning vedrørende miljø, klima og relevant ren energi</p> <p>b) studier, undersøgelser, modellering og opbygning af scenarier</p> <p>c) forberedelse, gennemførelse, overvågning, kontrol og evaluering af projekter, der ikke finansieres via programmet, gennemførelsestiltag og tiltag for at forbedre forvaltningen samt politikker, programmer og lovgivning</p> <p>d) workshopper, konferencer og møder</p> <p>e) netværkssamarbejde og platforme for bedste praksis</p> <p>f) andre aktiviteter.</p>

Begrundelse

Giver sig selv.

Anbefalet ændring 20

Artikel 11, stk. 5

Kommissionens forslag	RU's ændringsforslag
<p>5. Retlige enheder, som indgår i konsortier med mindst tre uafhængige enheder, som er etableret i forskellige medlemsstater eller oversøiske lande eller territorier, som er knyttet til de pågældende stater eller tredjelande, der er associeret til programmet, eller andre tredjelande, er støtteberettigede.</p>	<p>5. Retlige enheder, som indgår i konsortier med mindst tre uafhængige enheder, som er etableret i forskellige medlemsstater eller oversøiske lande eller territorier, som er knyttet til de pågældende stater eller tredjelande, der er associeret til programmet, eller andre tredjelande, er støtteberettigede.</p> <p>5a. De europæiske grupper for territorielt samarbejde (EGTS) betragtes som konsortier, der er etableret i flere medlemsstater eller i oversøiske lande og territorier, der er associerede med disse medlemsstater.</p>

Begrundelse

Det er nødvendigt at fremme brugen af EGTS og sikre, at de er støtteberettigede som konsortier.

Anbefalet ændring 21

Artikel 13, litra a)

Kommissionens forslag	RU's ændringsforslag
<p>a) projekter, der finansieres via programmet, skal undgå at undergrave programmets målsætninger vedrørende miljø, klima eller relevant ren energi og skal om muligt fremme brugen af grønne offentlige indkøb.</p>	<p>a) projekter, der finansieres via programmet, skal bidrage til at nå mindst én af programmets målsætninger vedrørende miljø, klima, overgang til en cirkulær økonomisk model eller bæredygtig energi uden at undergrave de øvrige målsætninger og skal om muligt fremme brugen af grønne offentlige indkøb.</p>

Begrundelse

LIFE-programmet bør ikke kun »undgå at undergrave« EU's målsætninger vedrørende miljø, klima og energi, men bør aktivt bidrage til, at de opfyldes. Derudover forekommer formuleringen vedrørende »relevant ren energi« for vag.

Anbefalet ændring 22

Artikel 13, litra f)

Kommissionens forslag	RU's ændringsforslag
<p>f) hvor det er hensigtsmæssigt, rettes der især opmærksomhed mod projekter i geografiske områder, som har særlige behov eller er særligt sårbare, såsom områder med særlige miljømæssige udfordringer eller naturbetingede begrænsninger, grænseområder eller regioner i den yderste periferi.</p>	<p>f) hvor det er hensigtsmæssigt, rettes der især opmærksomhed mod projekter i geografiske områder, som har særlige behov eller er særligt sårbare, såsom områder med særlige miljømæssige udfordringer (f.eks. områder med udbredte problemer med luftkvaliteten, eller som er påvirket af klimaændringerne) eller naturbetingede begrænsninger, grænseområder (projekter, hvor grænseoverskridende samarbejde er afgørende for at værne om miljøet og nå målsætningerne for klimaet) eller regioner, der er udsat for alvorlige risici som følge af de globale forandringer og klimaændringerne, som f.eks. regioner i den yderste periferi.</p>

Begrundelse

Det er hensigtsmæssigt med større fokus på tværnationalt samarbejde, problemet med luftkvaliteten, risiciene forbundet med de globale forandringer og klimaændringerne og den særlige sårbarhed i regionerne i den yderste periferi. Problemer relateret til klimaændringer vedrører ofte geografiske områder med særlige behov eller svagheder, såsom øer, kystbyer og bjergområder.

Anbefalet ændring 23

Ny artikel efter artikel 13

Kommissionens forslag	RU's ændringsforslag
	<p>Støtteberettigelse af moms- og personaleomkostninger</p> <p>1. <i>Betingelserne for omkostningers støtteberettigelse er fastsat i artikel 126 i forordning (EU, Euratom) nr. 966/2012. Sådanne omkostninger omfatter moms og personaleomkostninger.</i></p> <p>Kommissionen forelægger i forbindelse med midtvejs-evalueringer og efterfølgende evalueringer af LIFE-programmet en oversigt over de momsgodtgørelser pr. medlemsstat, som projektstøttemodtagere under LIFE-programmet har anmodet om i forbindelse med den endelige betaling.</p> <p>2. <i>Refusionsberettiget moms er ikke støtteberettiget, hvad enten ansøgeren vælger at søge refusion eller ej. Moms er kun en støtteberettiget udgift i tilfælde, hvor den reelt og definitivt betales af den endelige støttemodtager. Moms, der på den ene eller den anden måde er refusionsberettiget, anses ikke som en støtteberettiget udgift, heller ikke hvis den ikke refunderes til den endelige støttemodtager eller en individuel modtager. Der tages ikke højde for den endelige støttemodtagers eller den individuelle modtagers offentlige eller private status i beslutningen om, hvorvidt moms er en støtteberettiget udgift under anvendelsen af bestemmelserne i denne regel.</i></p> <p>3. <i>Ikkerefusionsberettiget moms betragtes som en støtteberettiget udgift, hvis anmodningen om støtteberettigelse ledsages af passende dokumentation fra organisationens revisorer eller bogholderi. Moms, der ikke er refusionsberettiget for den endelige støttemodtager eller for individuelle modtagere i kraft af særlig national lovgivning, er kun en støtteberettiget udgift, hvis denne lovgivning er i fuld overensstemmelse med direktiv 2006/112/EF om moms.</i></p>

Begrundelse

Ændringsforslaget er taget fra en tidligere RU-udtalelse (Twitchen ENVE-V-018). Det er vurderingen, at moms har haft en afskrækkende virkning på deltagelsen i de tidligere udgaver af LIFE-programmet.

Anbefalet ændring 24

Artikel 21, stk. 4

Kommissionens forslag	RU's ændringsforslag
4. Inden vedtagelsen af en delegeret retsakt hører Kommissionen eksperter, som er udpeget af hver enkelt medlemsstat, i overensstemmelse med principperne i den interinstitutionelle aftale om bedre lovgivning af 13. april 2016.	4. Inden vedtagelsen af en delegeret retsakt hører Kommissionen eksperter, som er udpeget af hver enkelt medlemsstat, i overensstemmelse med principperne i den interinstitutionelle aftale om bedre lovgivning af 13. april 2016, og, hvis det er relevant, hører den de lokale og regionale myndigheder direkte og iværksætter offentlige høringer.

Begrundelse

De lokale og regionale myndigheder bør specifikt omtales.

Anbefalet ændring 25

Ny artikel 21a efter artikel 21

Kommissionens forslag	RU's ændringsforslag
	<p>Udvalgsprocedure</p> <p>1. Kommissionen bistås af udvalget for LIFE-programmet for miljø- og klimaindsatsen. Dette udvalg er et udvalg som omhandlet i forordning (EU) nr. 182/2011.</p> <p>2. Når der henvises til dette stykke, anvendes artikel 5 i forordning (EU) nr. 182/2011.</p> <p>Afgiver udvalget ikke nogen udtalelse, vedtager Kommissionen ikke udkastet til gennemførelsesretsakt, og artikel 5, stk. 4, tredje afsnit, i forordning (EU) nr. 182/2011 finder anvendelse.</p>

Begrundelse

Dette ændringsforslag er enslydende med artikel 30 i den gældende forordning ((EU) nr. 1293/2013) om LIFE-programmet for at sikre større deltagelse i og kontrol med gennemførelsen af LIFE-programmet.

II. POLITISKE ANBEFALINGER

DET EUROPÆISKE REGIONSUDVALG

Generelle bemærkninger

1. Det Europæiske Regionsudvalg bifalder forslaget fra Kommissionen, som uden betænkeligheder viderefører LIFE-programmet inden for rammerne af den næste FFR med en udtrykkelig anerkendelse af de gode resultater og den europæiske merværdi, der indtil videre er blevet skabt;
2. glæder sig over, at FN's mål for bæredygtig udvikling specifikt omtales i forslaget til forordning, og at forslaget bidrager til, at 25 % af FFR-budgettet går til målsætningerne for klimaet. Udvalget opfordrer til, at alle FN's mål for bæredygtig udvikling udtrykkeligt anerkendes og fremmes på EU's budget;
3. understreger, at der for de lokale og regionale myndigheder allerede har været en stor direkte effekt af LIFE-programmet i form af bevarelse af biodiversitet, forbedret miljøkvalitet og dermed bidrag til at mindske og modvirke de dramatiske virkninger af klimaændringerne, som de lokale og regionale myndigheder som de første skal kæmpe imod;

4. er enig i forslaget om en forhøjelse af budgettet til LIFE-programmet på 60 % inden for FFR. Det bemærker dog, at denne budgetforhøjelse modsvarer en udvidelse af de temaer, der kan finansieres over det fremtidige LIFE-program (som det nye delprogram »Omstilling til ren energi«, der skal finansiere projekter, som under den nuværende FFR falder ind under Horisont 2020-programmet). Udvalget må derfor understrege, at den budgetstigning, der er foreslået af Kommissionen, i realiteten er langt fra de af Kommissionen bebudede 60 %, og håber, at man overvejer en yderligere stigning, der er forenelig med det samlede forslag til FFR;
5. er bekymret for, om der samlet set vil være færre midler til rådighed for lokale og regionale myndigheder til projekter forbundet med klimapolitikken og energiomstillingen inden for den næste FFR for perioden 2021-2027 i lyset af forslagene om at skære i budgetterne til EFRU og ELFUL;
6. er uenig i den manglende henvisning til LIFE-udvalget, som ikke omtales i Kommissionens forslag. Det mener således ikke, at LIFE-udvalget bør nedlægges, men at det tværtimod bør arbejde for en mere effektiv inddragelse af de lokale og regionale myndigheder i programmet;
7. bifalder beslutningen om at fokusere på kvaliteten af projekter, således at der ikke foretages geografisk bestemte bindende forhåndstildelinger (men dog en rimelig og afbalanceret fordeling mellem projekter), og hilser bestræbelserne for at forenkle forordningen for programmet velkommen. Udvalget advarer dog om risikoen for, at alt for mange forhold vil blive henvist til delegerede retsakter på andet niveau, og anmoder i denne forbindelse om, at medfinansieringssatserne for lokale og regionale myndigheder ikke sænkes i fremtidige indkaldelser af forslag;
8. finder det afgørende, at LIFE-programmet bruges som et springbræt til at kopiere succesfulde projekter, og at det bl.a. udnyttes som katalysator for at tiltrække yderligere midler (private og offentlige, startende med Den Europæiske Fond for Regionaludvikling). Udvalget opfordrer Kommissionen til at benytte sig af hensigtsmæssige værktøjer til information, udbredelse og teknisk bistand for at tilskynde til og støtte lokale og regionale myndigheders deltagelse i programmet. Med henblik derpå anbefaler det endvidere at fremme netværkssamarbejde mellem de nationale kontaktpunkter for at bane vej for udveksling af bedste praksis og tværnationalt samarbejde;
9. understreger den betydning, Natura 2000-netværket har for LIFE-programmet, og mener, at støtten til dette netværk skal forblive central i delprogrammet vedrørende natur og biodiversitet;
10. forstår og er enig i behovet for at søge at tiltrække private midler også til miljøinvesteringer, men opfordrer Kommissionen til at skabe større klarhed om »blandingsoperationer« og om de resultater, der er opnået under de pilotprojekter, der har fået midler fra de finansielle instrumenter under LIFE-programmet for 2014-2020.

Bruxelles, den 9. oktober 2018.

Karl-Heinz LAMBERTZ

*Formand for
Det Europæiske Regionsudvalg*
